

NOMS: Característiques generals del descriptor

Categoria lèxica

En la definició prototípica d'un nom, el **descriptor** és un altre nom que se situa al principi de la definició i té un significat que inclou el definit, de tal manera que es pot dir que el definit és un tipus d'aquell descriptor; la resta de la definició són les propietats (els **trets característics**) que el singularitzen respecte als altres termes amb què el definit comparteix descriptor.

Exemple

cotxe *n m* **Vehicle**

- de quatre rodes
- amb motor
- destinat al transport de persones,
- amb un màxim de nou places.

El descriptor indica que un cotxe és un tipus de vehicle

Els trets característics singularitzen aquest vehicle respecte a les motos, els vehicles de pedals, les furgonetes, etc.

Les condicions bàsiques que ha de complir un descriptor són les següents:

- (1) Ha de ser un nom en *singular*: No és adequat encapçalar una definició amb un nom en plural (excepte si es tracta d'un plural lexicalitzat).¹

Per transmetre la idea de conjunt es recorre a la **fórmula de pluralitat**, que indica que diversos individus actuen com a unitat: «Conjunt de», «Sèrie de», «Seqüència de», etc.

Exemple

coberta vegetal *n f*

Plantes que cobreixen el sòl

Conjunt de plantes que cobreixen el sòl.

- (2) *No n'hi pot haver més d'un* en una definició: No són adequats dos o més descriptors coordinats, perquè una cosa no pot ser alhora un tipus de dues o més coses diferents.

Es resol triant un descriptor unitari, prioritzant un descriptor o creant fitxes diferents.

Exemple

corn *n m*

Banya buidada o **caragol marí** utilitzats com a instrument de vent.

Instrument de vent format a partir d'una banya buidada o un caragol marí.

A més de la fórmula de pluralitat (vegeu més amunt), hi ha altres fórmules que acompanyen el descriptor:

- **Fórmula de conversió sintàctica:** Permet fer servir un descriptor que no és un nom.

Per als noms derivats de verbs: *Acció de*, *Fet de*

Exemple: *acoblament* **Acció de connectar** un ordinador portàtil a una estació d'acoblament.

Per als noms derivats d'adjectius: *Qualitat de*

Exemple: *anul·labilitat* **Qualitat d'un acte que és anul·lable** per un defecte legal.

- **Fórmula de pertinença a un conjunt:** Permet indicar que els referents d'un terme formen part d'un conjunt més ampli, organitzat i format per un nombre finit d'elements.

Exemple: *ala* **Cadascun dels dos elements** llargs i plans que sobresurten del buc d'un avió, un a cada costat, que serveixen per a mantenir l'estabilitat durant el vol.

¹ Amb relació als plurals lexicalitzats, vegeu *NOMS: Plurals lexicalitzats*, a l'apartat *Categoria lèxica*.